

Elaborarea traseelor turistice tematice de ciclism

Interreg IPA CBC

România- Serbia

DECEMBRIE, 2021

UNIVERSITATEA EDUCONS

Sremska Kamenica

Vojvode Putnika 87

21208

ELABORATION OF TOURISTIC THEMATIC CYCLING ROUTES

(ELABORAREA TRASEELOR TURISTICE TEMATICE DE CICLISM)

Solicitant

Comuna Senta

Glavni Trg 1

2440

Contract nr : RORS – 379/2020/S3

Echipa de autori :

Prof. dr. Srđan Milošević

Dr. Iva Škrbić

Lect. univ. dr. Ivana Mišković

Coperta:

Primăria din Senta - Heredi Kristian

Design: lect. univ. dr. Ivana Mišković

Design și elaborarea hărților:

PixelRaum

Sremska Kamenica, decembrie 2021

Cuprins:

<i>INTRODUCERE</i>	4
Ce este cicloturismul?	4
Cine sunt turiștii cicliști?.....	6
<i>TRASEE TEMATICE</i>	6
<i>DESCRIEREA TRASEELOR DE CICLISM ÎN BANATUL DE NORD</i>	11
Traseul Leisure	11
Traseul Eco	16
Traseul Gastro	19
Traseul Cultural	23
Traseul Etno	27

TRASEE DE CICLISM BANATUL DE NORD – ATRACȚII31

TRASEE DE CICLISM BANATUL DE NORD – SERVICII61

INTRODUCERE

Ce este cicloturismul?

Turismul cu bicicleta sau cicloturismul, poate fi definit ca o ședere zilnică sau de mai multe zile în afara locului de reședință, care are ca scop principal ciclismul recreațional.

Acest tip de turism presupune deplasarea cu bicicleta în scop de recreere și vizite turistice, care poate dura de la doar câteva ore până la câțiva ani, atât cât e nevoie turiștilor care călătoresc în jurul lumii cu bicicleta.

Statisticile arată că înainte de pandemia de Covid, cicloturismul cuprindea 5-10% din totalul mișcărilor turistice din Europa, cu o cifră de afaceri de 44 de miliarde de euro, motiv pentru care țările vest-europene investesc fonduri semnificative în infrastructură și drumuri pentru ciclism, precum și facilități de cazare pentru turiștii care își petrec vacanțele pe bicicletă.

Datorită conștientizării tot mai mari cu privire la importanța vieții sănătoase, ciclismul câștigă importanță în fiecare zi, astfel încât turismul cu bicicleta se confruntă cu o creștere dinamică în întreaga lume, paralel cu creșterea gradului de conștientizare asupra poluării naturii din partea circulației auto.

Dacă autoritățile locale, investitorii, antreprenorii privați și organizațiile locale de turism sunt conștienți de acest lucru, aceștia au posibilitatea de a profita de această tendință globală, care va aduce multiple beneficii comunităților lor și mediului natural.

Beneficiile turismului cu bicicleta includ reducerea poluării mediului, reducerea traficului local, redresarea economică a comunității locale și o mai bună sănătate generală a populației. Spre deosebire de beneficiile care le aduce, cercetările științifice și bibliografia de specialitate nu furnizează date privind impactul negativ asupra naturii, cu excepția cazului rezervațiilor naturale protejate cu specii de plante pe cale de dispariție care pot fi distruse mecanic prin călcare cu picioarele.

Cicloturiștii reprezintă o piață turistică în creștere, în special pentru zonele rurale. Întrucât este unul dintre tipurile importante de turism când vine vorba de planificarea dezvoltării durabile, impacturile negative sunt reduse la minimum, iar economia locală nu poate profita decât de oportunități de: dezvoltare a ospitalității, a meșteșugurilor vechi, a patrimoniului cultural, activarea drumurilor locale vechi și neglijate, a căilor ferate și potecilor abandonate, monumente devastate, puncte de belvedere etc. Acest tip de activități suplimentare vor ajuta la prelungirea vacanțelor turiștilor și la prelungirea sezonului turistic.

Atracțiile și serviciile care atrag turiștii cu bicicleta sunt:

- Piste de biciclete și străzi marcate și suficient de largi pentru plimbări în siguranță,
- Drumuri locale care nu sunt supraîncărcate cu traficul auto,
- Drumuri pitorești prin peisaje superbe, de-a lungul coastelor și în apropierea monumentelor culturale și istorice,
- Festivaluri de muzică și artă, evenimente locale interesante,
- Restaurante autentice cu preparate locale,
- Cazare cu mic dejun bogat și cazare pentru o noapte,
- Posibilitatea de a folosi bucătăria și mașinile de spălat și uscat,
- Servicii de reparații de biciclete și magazine de bunuri de larg consum,
- Locuri sigure unde se poate lăsa bicicletele și echipamentele peste noapte,
- Hărți detaliate și disponibilitatea informațiilor,
- Posibilitatea folosirii sculelor pentru reparații simple,
- Informații despre locația, programul de lucru și numerele de telefon ale celor mai apropiați mecanici în caz de avarii majore.

Există trei tipuri de cicloturism:

1. **Vacanțe cu bicicleta**, sejururi mai lungi sau mai scurte, al căror scop principal este ciclismul recreativ, cu cazare centrală de unde încep în fiecare zi excursii în direcții diferite sau așa-numitele tururi cu bicicleta, care presupun folosirea mai multor locuri de cazare diferite pe traseu.
2. **Vacanțe care includ ciclismul**, unde **ciclismul apare ca una dintre numeroasele activități diferite** care sunt practicate de turiști în vacanța lor (pe lângă vizitarea obiectivelor turistice, plimbări, rafting, alpinism etc.).
3. **Excursii zilnice cu bicicleta**, activități de o zi sau de jumătate de zi în apropierea orașelor și zonelor în care locuiesc bicicliștii.

Combinarea ciclismului cu campingul devine o nișă de piață separată numită **bikepacking**. Este vorba despre călătoria cu bicicleta în timp ce se poartă echipamentul de bază pentru camping. Astăzi, acest segment de piață se confruntă cu cea mai dinamică creștere în lume, în special în zonele protejate ale naturii.

În Germania, unde infrastructura de ciclism este printre cele mai dezvoltate, 25% din populație circulă în timpul vacanței, ceea ce înseamnă că unul din patru germani își petrece timpul liber în acest fel. Ciclismul este o activitate cu cea mai rapidă creștere în această țară.

Traseul Dunărean de biciclete din Austria, cu o lungime de 250 km, de la Passau până la Viena, atrage 1,5 milioane de turiști pe an, iar majoritatea cazărilor de noapte sunt făcute de bicicliști. În această țară se pot cumpăra bilete speciale de tren, la un preț stimulant, care sunt valabile pentru o persoană și o bicicletă, iar familiilor cu copii se acordă reduceri speciale, ceea ce motivează și mai mult populația să plece în vacanță fără mașină.

Elveția realizează mai multe venituri din cicloturism decât din turismul de schi, pentru care este larg cunoscută, iar în Olanda și Danemarca cicloturismul reprezintă 20% din toate mișcărilor turistice. În Olanda, traseele de biciclete sunt folosite în migrațiile zilnice în toate zonele urbane, care sunt conectate excelent între ele într-o rețea mare, care „acoperă” cea mai mare parte a țării.

Spania a realizat cu succes o combinație a două tipuri de turism, cicloturismul și turismul religios. Drumurile celei mai faimoase rute de pelerinaj din Spania, El Camino de Santiago - Via Verde, care în trecut servea pelerinilor, acum sunt trasee cunoscute de ciclism.

În statul Vermont (SUA), turismul cu bicicleta aduce venituri de două ori mai mari decât produsul lor cel mai bine exportat - siropul de arțar. În această țară, turiștii cheltuiesc în medie 645 USD pe călătorie, în timp ce bicicliștii cheltuiesc 971 USD.

Vacanțele în care ciclismul este principala activitate ajung la 2% până la 4% în majoritatea țărilor europene, cu prognoze că acest procent va crește la 12%.

În Serbia, prin care trece Dunărea cu o lungime de 588 km, cicloturismul este abia la început.

Malurile Dunării formează partea de est a rutei internaționale EuroVelo 6, care se întinde de la Atlantic până la Marea Neagră și care fac parte și din Iron Curtain Trail, care leagă locurile de importanță culturală, istorică și naturală.

Cine sunt turiștii cu bicicleta?

Cercetările arată că aceștia sunt în mare parte foști sportivi sau doar iubitori de natură și de vacanțe active care călătoresc în perechi sau în grupuri foarte mici și petrec 3-4 nopți în călătorie.

Vârsta medie a cicloturiștilor este de 26-55 de ani, iar cel mai frecvent tip de cazare pe care îl folosesc sunt pensiuni (63%), urmate de hosteluri (16%), camping (11%) și hoteluri (7%).

Consumul mediu zilnic al unui cicloturist în Europa este de 53 EUR pe zi (inclusiv cazare), în timp ce un cicloturist excursionist cheltuiește 16 EUR pe zi. Aproximativ 58% dintre utilizatori organizează singuri călătoria, fără ajutorul agențiilor și cluburilor. Aceștia sunt în majoritate oameni care locuiesc singuri sau în perechi, iar 70% sunt cupluri ai căror copii au părăsit casa părinților. Pe lângă faptul că conduc bicicleta mai repede decât grupurile mai mari, apoi este mai ușor pentru cupluri să se cazeze peste noapte, corturile lor sunt mici, ușoare și ușor de montat și demontat și necesită un spațiu mai mic de teren.

Bicicliștii au venituri relativ mari și studii superioare, iar reprezentarea grupelor de vârstă este: 30-45 ani. (44%), 46-55 ani. (33%), 56-65 ani. (6%), sub 30 de ani (17%). Când vine vorba de structura de gen, 58% sunt bărbați și 42% sunt femei.

În vacanță, pe lângă ciclism, sunt interesați de canotaj, camping, drumeții, evenimente locale, cumpărături de suveniruri, vizite la muzee, sporturi nautice, vizitarea obiectivelor turistice, golf, schi etc.

RUTE TEMATICE

Includerea drumurilor și potecilor locale ale Banatului în rețeaua de trasee pentru biciclete EuroVelo 11 și EuroVelo 13 va contribui la dezvoltarea turismului și sportului, în special a ciliturismului în Voivodina. De asemenea, creșterea frecvenței circulației cu biciclete este și o funcție a dezvoltării economice de ansamblu a regiunii, cu un accent deosebit pe dezvoltarea dezvoltarea industriei hoteliere și a meșteșugurilor domestice în această zonă preponderent rurală.

În condițiile actuale de restricții zilnice privind circulația pasagerilor în grup datorită prevenirii răspândirii virusului Covid 19, circulația pe biciclete capătă o importanță mai mare decât oricând, tocmai din motivul siguranței depline în conducere, independent și în aer liber. Prin urmare, ciclismul este recunoscut ca o alternativă ideală sau un mod de bază a mișcării oamenilor, care, pe lângă faptul că nu deține efecte negative, are un efect extrem de pozitiv asupra sănătății. Bicicleta, ca mijloc de transport care are un impact negativ minim asupra mediului și are un efect pozitiv asupra sănătății persoanelor care o folosesc, este unul dintre principalii purtători ai dezvoltării mobilității urbane și rurale durabile.

Strategia de dezvoltare a turismului a Republicii Serbia recunoaște tipurile cheie de turism din P. A. Voivodina, printre care cicloturismul, alături de turismul de evenimente și de interes special, este clasificat drept activitate prioritară care merită sprijinul autorităților și instituțiilor locale, precum și proiectelor internaționale. De asemenea, Programul de Dezvoltare a Turismului în Provincia Autonomă Voivodina pentru perioada 2018-2022 clasifică cicloturismul, precum și dezvoltarea infrastructurii pentru biciclete, printre activitățile lui de bază. Zona Voivodinei este potrivită pentru ciclism datorită reliefului său plat, de aceea este necesar să se asigure o rețea suficientă de piste/trasee pentru biciclete și pentru a fi folosită pentru crearea produselor turistice prioritare.

Banatul, ca zonă distinct plată, este una dintre cele mai dorite destinații din Europa pentru călătorii pe două roți. Pe lângă predispoziția geografică ideală pentru ciclism în zone de câmpie, Banatul este

și o sursă inepuizabilă de diversitate culturală. Aici trăiesc peste 20 de naționalități, fiecare având propriile caracteristici și multe lucruri de oferit vizitatorilor din țară și din lume. Bicicleta este ideală pentru a cunoaște Banatul cât mai bine. Bicicliștii îl pot cunoaște în detaliu dacă vor călători prin câmpuri arabile și păduri vaste, de-a lungul malurilor râurilor, canalelor și pâraielor panonice, prin sate idilice și orașe fermecătoare, cu sunetele și mirosurile grădinilor rurale și a lanurilor de grâu.

Toate zonele urbane incluse în acest proiect au o tradiție lungă de ciclism. Senta și Zrenjanin, ca orașe relativ mici și cu un relief plan, sunt ideale pentru vehiculele cu două roți, mai ales în condițiile actuale de creștere a numărului de autovehicule pe străzi, aglomerații și lipsă de locuri de parcare. Pe de altă parte, Kikinda poartă deja epitetul „Amsterdamul sârbesc”, tocmai din cauza bicicletelor omniprezente pe care cetățenii preferă să le folosească pentru a se deplasa prin oraș și împrejurimi. Pe străzile acestui oraș bănățean cu aproximativ 40.000 de locuitori, în fiecare zi pe străzi circulă tot atâtea biciclete. Pe lângă populația locală, prin orașul ceramicii și bufnițelor anual trec până la 60.000 de cicloturisti. Când este vorba de teritoriul P. A. Voivodina și în special al Banatului, caracteristica de bază

a rețelei de circulație rutieră, din aspectul circulației bicicletelor, este lipsa pistelor și căilor pentru biciclete securizate și iluminate corespunzător, în special în părțile centrale ale așezărilor și drumurilor interurbane. Pe lângă bicicletele clasice, pe aceste drumuri circulă și bicicletele și trotinetele electrice, din ce în ce mai populare, primele fiind mijlocul de transport ideal pentru călătorii mai lungi, iar celelate fiind ideale pentru parcurgerea distanțelor mai scurte în mediul urban. Bicicliștii din Banat folosesc în mare parte drumuri de pământ și tronsoane de drum asfaltate destinate autovehiculelor, ceea ce în perioadele de circulație relativ redusă pe drumurile locale nu reprezintă o problemă atât de mare, însă nici nu reprezintă o soluție permanentă, deoarece siguranța cicloturistilor și a localnicilor trebuie să fie pe primul loc.

În cadrul acestui proiect, au fost trasate cinci trasee recomandate de ciclism prin Banat, care leagă trei centre ale orașului: Senta, Kikinda și Zrenjanin, apoi așezările urbane și rurale mai mici, obiectivele culturale și atracțiile naturale ale zonei. Fiecare dintre aceste trasee leagă atracțiile asociate cu o formă tematică selectată de turism și anume: turismul leisure, eco, gastro, cultural și etnic.

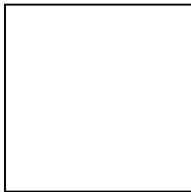
Leisure (timp liber, distracție), reprezintă călătoria în scopul odihnei și recreației, în care turiștii vizitează cel mai adesea locuri și atracții care se potrivesc cu interesele lor personale, dar și cu starea de spirit și condițiile meteorologice actuale, astfel că opririle pentru vizite pot fi făcute ad-hoc. Întrucât aceste interese pot fi foarte largi și numărul potențialului de atractivitate este mult mai mare în comparație cu alte rute, traseul leisure este cel mai lung și este formată sub forma unei căi circulare. Locul de plecare și de sfârșit al traseului, precum și numărul de destinații de vizitat, este lăsat la alegerea turiștilor înșiși, având în vedere că turul poate începe și să se termine în orice punct.

Alte trasee se formează liniar, sub formă de linii lungi cu punctele de plecare și de sosire în centrele orașelor către și dinspre care este cel mai ușor turiștilor să organizeze transportul pe liniile de transport public, precum și să părăsească autovehiculele proprii și să închirieze biciclete dacă nu le au pe ale lor, achiziționarea necesarului pentru drum și altele.

Conform celor de mai sus, traseul *Gastro* leagă atracțiile care reflectă cel mai bine oferta gastronomică și oenologică foarte diversă a Banatului, adică sălașe, restaurante locale, gospodării rurale, crame familiale, patiserii, ferme, societăți de apicultură, ateliere de fabricare a brânzeturilor și altele.

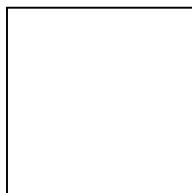
Traseul eco face legătura între zonele protejate ale naturii, rezervațiilor naturale, pădurilor, lacurilor, rarităților naturale și râurilor potrivite pentru pescuitul sportiv. Traseul *cultural* conectează atracții cu valoare arhitecturală, istorică și culturală remarcabilă, precum castele, palate, muzee, unități urbane cultural-istorice, monumente și obiecte sacre. Traseul *etno* leagă atracții care reflectă specificul Banatului și anume multiculturalitatea acestuia, cicloturistii astfel pot cunoaște cultura, obiceiurile, muzica, gastronomia și arta sârbilor, maghiarilor, croaților, slovacilor, românilor, rutenilor, muntenegrenilor, romilor și bunjevicilor la domiciliile lor, cu sălașele, muzeele etno, gospodăriile rurale, societățile și evenimentele culturale și artistice locale.

Fiecare dintre traseele menționate are propriul început și sfârșit recomandat, iar cicloturiștilor li se oferă opțiunea de a alege destinații și de a crea propriile combinații ale acestor trasee, în funcție de interesele, abilitățile fizice și timpul disponibil, precum și de a alege din lista unităților de cazare și a restaurantelor recomandate cele pe care le consideră adecvate

Durata călătoriei poate fi conformată dorințelor și posibilităților turiștilor, astfel încât poate dura de la câteva ore până la câteva zile, totul în funcție de alegerea personală și de condițiile meteo, dar și de perioada anului în care excursia poate fi prelungită din cauza vizitei unui anumit eveniment local sau pentru observarea unor fenomene naturale rare (ex. înflorirea Tisei).

Toate unitățile de cazare recomandate au spații sigure de parcare pentru biciclete și echipamente, iar angajații acestora au experiență în nevoile și dorințele cicloturiștilor și pot oferi servicii adecvate de hrănire, spălare și uscare, pot îndruma oaspeții către serviciile locale de reparare a bicicletelor, pot vinde piese de schimb și echipamente (persoanele de contact pentru servicii biciclete și magazine sunt, de asemenea, pe lista de facilități recomandate).

DESCRIEREA RUTELOR DE BICICLETA ALE BANATULUI DE NORD

Traseul Leisure

Traseul începe în Gornji Breg la moșia Reginei Fructelor în apropiere de Senta. Această localitate a fost aleasă drept punct de plecare datorită poziției ei geografice interesante pe terasa de loess, care oferă o priveliște fantastică asupra Sentei și a satelor de câmpie din jur, precum și a lacului sub formă de tamburin, locul preferat pentru pescarii locali. Regina Fructelor este un loc ideal pentru a cunoaște împrejurimile și pentru a face o pauză de la drum (deține facilități de cazare și restaurante) și eventual locuri pentru parcare a mașinilor, autoutilitarelor etc.

Drumul duce apoi la **Senta**, un oraș plin de atracții și clădiri Art Nouveau, un loc semnificativ din punct de vedere istoric unde a avut loc celebra Bătălie de la Senta în 1697. Pe lângă monumentul Bătăliei de la Senta, locul nașterii lui Stevan Sremac, frumosul parc orășenesc și faleza de-a lungul râului Tisa, una

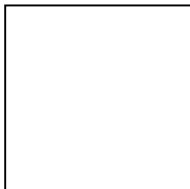
dintre cele mai mari atracții de-a lungul râului Tisa este fenomenul „Înflorirea Tisei”. Este vorba de așa-numitul „zborul nupțial” al insectei *Palingenia Longicauda*, care după trei ani petrecuți în noroi iese la suprafață și zboară în roi pentru a-și prelungi specia. Acest fenomen natural rar, în afară de râul Tisa în prima jumătate a lunii iunie, poate fi văzut încă doar pe râul Yangtze din China.

Astăzi, orașul are aproximativ 20.300 de locuitori, dintre care 81% sunt maghiari, 9% sârbi și 10% sunt de alte naționalități. Ziua Orașului este sărbătorită pe 11 septembrie, fiind ziua comemorării Bătăliei de la Senta. Simbolurile recunoscute ale orașului sunt bijuteria Art Nouveau - Primăria orașului construită în 1914, al cărei turn înalt de 50 de metri domină peste întregul oraș având un punct memorial de belvedere în vârf. Echipament militar din vremea bătăliei de la Senta, precum și scrieri autentice, hărți geografice și reproduceri ale picturilor artistice sunt expuse în cadrul expoziției permanente a punctului memorial de belvedere. În același spațiu poate fi găsit mecanismul original al ceasului turn. Atracții interesante ale orașului sunt și stația de pompieri, numeroase palate, dar și stema orasului cu motivele a doua chei, un pește și un spic de grau, și steagul orasului de culoare albastru și galben, care simbolizează statutul și activitățile economice – pescuitul și cultivarea cerealelor. În orașul Senta s-au născut multe persoane cunoscute precum Jovan Đorđević, Jovan Muškatirović, Đula Dudaš, Stevan Sremac și Matija Bečković. Numele poetului contemporan Stevan Raičković este, de asemenea, legat de orașul Senta.

Momentul ideal pentru a vizita Senta este perioada evenimentelor culturale, printre care, pe lângă Înflorirea Tisei (iunie), în aprilie se desfășoară Concursul Internațional de tungere a oilor și de preparare a perkelt-ului de oaie (păstrând tradiția modului de viață rural, expunerea speciilor indigene de animale domestice și păstrarea tradiției creșterii animalelor) și în august festivalul *I love Senta*, precum și în timpul *Târgului de Crăciun*.

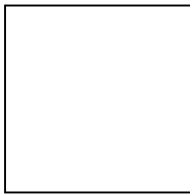
Dacă se trece podul de pe râul Tisa se ajunge la Čoka, un orașel mărginit de râurile Tisa, Zlatica și Mureș. La fel ca și în Senta, majoritatea populației din Čoka este maghiară, dar aici trăiesc și sârbi și romi, din care cauză aceste localități sunt exemple excelente de multiculturalism și de oferte culturale și gastronomice diferite. Cel mai mare reper din Čoka este castelul familiei evreiești Lederer cu o cramă originală ale cărei vinuri au fost trimise la curtea britanică. Drumul duce apoi spre **Banatski Monoštor**, sat care a primit prima stradă asfaltată abia în 2016 și în care astăzi trăiesc mai puțin de 100 de locuitori.

Urmează o călătorie cu mașina în satul **Mokrin**, cunoscut pentru manifestarea Tucanijada, adică o competiție de ciocnit ouă de Paște, care se ține în mod tradițional de mulți ani. Pe lângă Tucanijada, la Mokrin se organizează Campionatul de lupte de gânsaci (februarie) și fiakerijada (august), iar satul este și o destinație cunoscută pentru cea mai bună brânză de Mokrin.

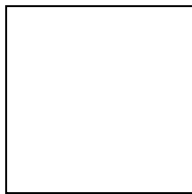

Traseul lejer de la The Queen of Fruits până la piața centrală din Senta, 251 km.

După Mokrin, drumul duce la **Kikinda**, un oraș cunoscut pentru câteva atracții neobișnuite. Este denumit și orașul ceramicii, orașul dovlecilor și Amsterdamul sârbesc, din cauza numărului mare de biciclete pe străzi, însă cel mai mare număr de vizitatori vine, totuși, în acest oraș în lunile de iarnă pentru a vedea o priveliște neobișnuită - întregul teritoriu al orașului, și mai ales centrul, devin locurile de iernare ale bufnitelor Utina. Acesta este un loc grozav pentru posibile pauze mai lungi și cazare. Centrul vechi al orașului Kikinda este o unitate spațială cultural-istorică interesantă proiectată în secolul al XVIII-lea, cu o piață centrală a orașului înconjurată de o biserică, o piață, o primărie și clădiri în stilul baroc, clasicism, romantism, eclectism, art nouveau și modern, iar străzile largi din jur se taie în unghi drept. Există o abundență de verdeață, ceea ce este cel mai bine dovedit de faptul că una dintre străzile din Kikinda, strada General Drapșin, a fost declarată una dintre cele mai frumoase din lume. Astăzi, orașul are aproximativ 40.000 de locuitori și tot atâtea biciclete, dar cea mai mare atracție a sa o reprezintă cu siguranță bufnițele din Utina, care aleg tocmai acest loc pentru locul lor de iernare. În centrul orașului, decenii întregi în timpul lunilor de iarnă se astrâng în vârfurile copacilor de la 150 până la numărul 800 de bufnițe, ce era numărul record înregistrat până acum.

Pe lângă bufnițe, simbolul orașului este și ceramica. Datorită terenului bogat în lut, orașul găzduiește una dintre cele mai cunoscute fabrici de producție de țigle și plăci ceramice, dar și această artă ocupă un loc foarte important. În decembrie 2017, în fosta clădire a micii barăci din Kikinda a fost deschisă o **galerie de sculpturi și opere de artă din teracotă Terra**. În muzeu, precum și în centrul orașului, sunt expuse sculpturi de format mare, precum și lucrări ale unor artiști celebri din țară și străinătate.

Al treilea simbol al orașului îl reprezintă ”dovleacul”, în cinstea cărui se organizează încă din anul 1986 manifestarea ”Zilele Dovleacului”.

Concurenții vin din toată țara și din regiune pentru a concura în greutatea și lungimea dovleacului. De-a lungul istoriei, Kikinda a avut o relație specială cu această plantă, deoarece populația locală obișnuia să spună: *Dacă te urci pe dovleac, vezi toată Kikinda*. În acest fel, s-a subliniat că teritoriul pe care se află orașul este complet plat. Drumul continuă prin Banatsko Veliko Selo, care la jumătatea secolului al XVIII-lea a fost populat de francezi și germani, emigranți din Lorena și Alsacia, exact zona de graniță dintre Franța și Germania, din ordinul împărătesei Maria Tereza. După ei, satul a fost locuit de locuitori veniți din Krajina care aduc cu ei tradiții interesante, dintre care cea mai cunoscută este ”Disciplina multiplă din Krajina”. Obiceiurile sârbilor din Krajina bosniacă sunt ferite de la uitare prin competiția la urcarea pe stâlp, aruncarea unei mâini sau aruncarea cu piatră de pe umăr și alte abilități. Urmează apoi localitatea **Rusko Selo**, unde se află mormântul familiei Čarnojević, și Srpski Itebej, al cărui biserică a ajutat la mutarea Matije Srpska la Novi Sad. De la Srpski Itebej până la Klek, există o potecă destinată exclusiv bicicliștilor (care începe la frontiera cu România). Această pistă de biciclete merge de-a lungul râului Bega, pe partea dreaptă până la Torac unde se traversează podul vechi. Cărarea continuă prin orașele Banatski Dvor și Žitište până la Klek, pe partea stângă. Drumul continuă de-a lungul canalului DTD și râului Bega, pe lângă faimoasele iazuri, până în orașul Zrenjanin. Acest frumos oraș de pe coasta râului Bega este ideal pentru odihnă și relaxare, timp în care vă puteți plimba prin centrul vechi al orașului, care este format dintr-o serie de clădiri atractive construite în secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. În perioada austro-ungară, orașul a fost centrul județului Torontal, când a fost construită Judecătoria, Primăria de astăzi, care împodobește piața centrală. Majoritatea clădirilor din centrul vechi al orașului au fost construite de negustori înstăriți la începutul secolului al XX-lea, precum magnificul Palat Bukovac care datează din 1905, Palatul Șeherezada în stil maur și primul magazin universal, cunoscut astăzi sub numele de Casa lui Bence. Centrul este dominat de clădirea cu mai multe etaje *Turnul de Apă*, construită în 1964.

O bijuterie printre clădirile vechi este Teatrul Național din 1839, una dintre cele mai vechi clădiri de teatru din țară, cu o sală baroc conservată. Una dintre atracțiile orașului este „podul fără râu”, iar orașul Zrenjanin este o destinație ideală pentru iubitorii de bere, deoarece are o veche berărie autentică a proprietarului și industriașului Lazar Dunderski, care este deschisă pentru vizitele turistice. Orașul este împodobit cu parcuri frumoase, străzi largi, fântâni, evenimente interesante și viață de noapte, iar atmosfera cea mai plină de viață este spre sfârșitul verii, în ultima săptămână a lunii august, când are loc evenimentul „Zilele Berii”. Pe timpul verii, se poate face baie pe plaja Peskara, care se află la doar câțiva kilometri de centru, pe unul dintre cele trei lacuri care au fost create prin exploatarea nisipului. Râul Bega curge prin Zrenjanin timp de aproximativ 13 kilometri, dar cursul râului s-a schimbat constant de-a lungul istoriei. Acest lucru a fost cauzat parțial de natură, dar într-o măsură mai mare de oameni care se aprovizionau cu apa Begăi, care era transportată în jurul orașului de către transportatorii de apă - sacagii. Astăzi, malurile Begăi sunt legate prin 10 poduri.

Următoarea localitate pe traseu este localitatea Melenci, unde se află Spitalul Special de Recuperare „Rusanda”, pe malul celui mai mare lac sărat din Serbia. Încă din cele mai vechi timpuri, s-au spus legende despre proprietățile leucitoare ale nămolului din Rusanda, adică a peloidului, care a fost confirmat pentru prima dată de Academia Imperială din Viena. Lângă băi se află un parc plin de diverse păsări, alei cu flori și fântâni.

După Melenci urmează **Slano Kopovo**, un vechi meadru al râului Tisa, iar astăzi o zonă naturală protejată de mare importanță, fiind una dintre ultimele mlaștini sărate conservate din Serbia care este

amenințată cu dispariția completă. Din 2000, se află pe Lista zonelor umede Ramsar. Drumul continuă prin Novo Miloševo, localitate bănățeană de unde provine renumitul ofițer de informații german, Dušan Popov, patriot, bon vivant și dublu spion, agent al MI6 britanic, ale cărui viață turbulentă și carieră au servit drept inspirație lui Ian Fleming pentru personajul agentului 007. Drumul continuă prin **Padej**, așezare la confluența râurilor Zlatica și Tisa, iar în final până la **Senta**, ultim punct al traseului de ciclism Leisure.

Traseul Eco

Traseul, care are o tematică ecologică, este destinat iubitorilor de frumusețe naturală, specii rare de plante și animale, precum și de fenomenele naturale cu care Banatul poate liber să se laude. Prin urmare, ca punct de plecare al traseului, este aleasă Rezervația Naturală Specială Carska Bara, care include rămășițele cursului superior al râului Bega, care astăzi este separat de cursul râului și reprezintă un mozaic de mlaștini, ecosisteme de pădure, livezi, stepă și mlaștini sărate cu o lume diversă și bogată de animale și habitate ale multor specii endemice, sub-endemice și relictate din zona Panoniei. Acest complex natural găzduiește aproximativ 500 de specii de plante, 239 de specii de păsări, 20 de specii de pești și 30 de specii rare de mamifere. Turul rezervației durează aproximativ 2 ore cu barca sau pe Traseul Sănătății, dar cu un bilet achiziționat poți sta toată ziua, până la ora 20.00.

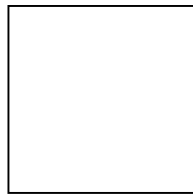
O atracție interesantă reprezintă și iazurile, care sunt un loc ideal pentru pescuitul sportiv. De asemenea, în imediata apropiere se află biserici de diferite religii - protestante, catolice și ortodoxe. Așezările din jurul rezervației sunt niște comunități multinaționale cu diferite tradiții și un patrimoniu cultural și istoric bogat.

După vizita la Carska Bara, traseul trece prin satul **Stajićevo** situat pe o terasă de loess, unde celebrul arhitect sârb Đorđe Tabaković a proiectat în 1934 un templu monumental cu trei cupole în maniera arhitecturii medievale sârbe. Următorul punct de pe traseu este **Kaštel Ečka**, adică castelul familiei Lazăr, construit în stil englezesc, la deschiderea căruia în 1820 a cântat Franz Liszt. Astăzi, castelul este un restaurant cu o bucătărie națională și cu cazare. Drumul continuă prin orașul Zrenjanin, un oraș plin de parcuri și verdeată, prin centrul căruia curge râul Bega și unde se găsește plaja Peskara. Urmează apoi orașul **Elemir**, unde se află **Okanj bara**, un bun natural care are un statut de rezervație naturală protejată încă din 2013. Datorită apei și solului sărat, Okanj este un ecosistem specific Câmpiei Panonice, habitatul a numeroase plante și animale care sunt în căutare de astfel de habitate sărate. Următoarea localitate pe traseu este **Taraš**, „Satul European al berzelor” unde sunt înregistrate cele mai multe cuiburi de berze albe din Europa.

Drumul continuă prin **Kumane**, un sat cunoscut pentru stejarul lužnjak, care crește pe malul Tisei și are o vârstă de 300 de ani și conform datelor Institutului pentru Protecția Naturii, este cel mai frumos exemplar din această specie din Voivodina. Drumul continuă spre o altă arie protejată și specifică a Banatului și anume Rezervația Naturală de o importanță specială **Slano Kopovo**. Bazinul lacului Slano Kopovo reprezintă unul dintre puținele corpuri de apă sărată păstrate până în prezent în complexul de câmpii inundabile din cea mai adâncă parte a bazinului Panoniei - Potisje. Timp de secole de-a rândul,

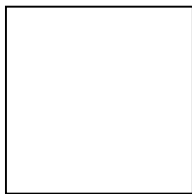
râul Tisa și-a schimbat cursul lăsând în urma sa ape mlăștinoase, așa că acest meadru fosil, care este clasificat drept lac fluvial în formă de potcoavă, a fost creat în acest fel. Astăzi este habitatul a numeroase specii de plante protejate, precum și al păsărilor și mamiferelor de mlaștină.

Urmează pe traseu o așezare mai mare care poartă numele Novi Bečej, care este un oraș mic în care trăiesc împreună peste 20 de naționalități care își prețuiesc obiceiurile prezentându-le cu mândrie turiștilor la numeroase evenimente și festivaluri gastronomice. Cele mai atractive evenimente sunt, desigur, sărbătoarea Sfânta Mărie (august) și manifestarea Înflorirea Tisei (iunie). În localitate se găsește și o plajă organizată, potrivită pentru înot în timpul verii.

Traseul eco de la Carska Bara până la faleza Tisin Cvet (Floarea Tisei) 185 km

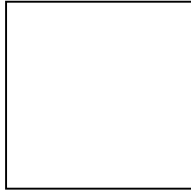
Traseul continuă prin peisajele idilice ale câmpiei Voivodinei, care pe în partea caldă a anului este împodobită cu frumoasele nuanțe de galben și verde de floarea-soarelui și porumb care cresc pe ambele părți ale drumului pe câmpii fără de sfârșit. Drumul duce prin mai multe locuri interesante, **Novo Miloševo**, cu castelul familiei Karačonji, colecția etnologică a muzeului Kotarka, Muzeul de mașini agricole tradiționale din Žeravica și frumoasele rânduri de castani care împodobesc străzile fermecătoare ale Banatului.

Următoarea localitate mai mare, adică un oraș care se găsește pe traseu și un loc ideal de odihnă sau chiar de petrecere a nopții, orașul **Kikinda**, care oferă iubitorilor de natură posibilitatea de a se bucura de umbra parcurilor și de aleile orașului, plimbări lângă lacul din centrul orașului în perioada caldă a anului sau în compania bufnițelor Ushar (Utina) în timpul iernii. Drumul continuă prin satul **Mokrin** până la Rezervația Naturală Specială Pășunile Marilor Dropii, habitatul celei mai grele păsări din lume, care locuiește în regiunile de stepă ale Europei și Asiei. Masculii acestei specii au o lungime mai mare de un metru, o anvergură a aripilor de peste doi metri și cântăresc 10-16 kilograme. Se estimează că în prezent există doar 37.000 de indivizi din această specie în lume. Turul merge apoi spre satul **Jazovo**, unde se află lacul Celeruša și heleșteul Zlatica - un complex de 12 de heleștee, unde se cultivă crap, sângele alb și cenușiu, amurul alb, bibanul și somnul.

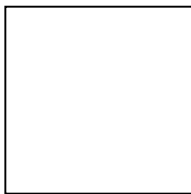
Traseul se termină la **Čoka și Senta**, unde are loc un fenomen natural rar numit **Înflorirea Tisei**. Iubitorii de natură, în Senta se pot bucura de umbra parcurilor orașului, dintre care cel mai mare este Grădina Populară, unde există și o piscină, iar în imediata apropiere, pe malul râului Tisa se află plaje

bine întreținute, locuri pentru camping și restaurante de pește, faimoasele taverne charda, aliniate de-a lungul râului.

Traseul Gastro

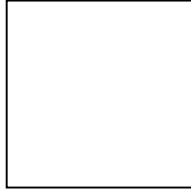
Multiculturalismul este una dintre specificitățile Banatului, care se reflectă și în domeniul gastronomiei. Banatul are o gamă largă de specialități gastronomice care se transmit din generație în generație. Astfel, pe masa bănățeană putem vedea un amestec unic de specialități gastronomice maghiare, românești, nemțești, austriece, slovace, bulgărești, macedonene, turcești și sârbești.

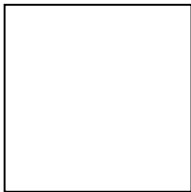
Pe măsură ce în lume există o tendință din ce în ce mai actuală de a apela la alimente sănătoase preparate în mod tradițional (*slow food*), gastronomia, drept o componentă importantă a experienței turistice, capătă o și mai mare importanță. Prin urmare, destinația precum este Voivodina, în special pentru oamenii activi care se ocupă cu cicloturismul, reprezintă o zonă ideală pentru combinarea ciclismului de câmpie cu savurarea mâncărurilor locale, a vinurilor și a țuicii rakija. Pe lângă restaurantele clasice și tradiționale care există aproape în fiecare localitate bănățeană, această zonă este caracteristică prin piscicole, restaurante de pește și vânatoare în cadrul asociației pasionaților de vânatoare și pescuit, precum și gospodării rurale care găzduiesc cu plăcere călători pasionați și grupuri turistice cărora le prezintă procesul de producere a alimentelor, care se termină întotdeauna cu degustarea lor

Astăzi un număr mare de ferme agricole permit vizitele turistice, unde turiștii pot auzi și vedea procesul de producție a alimentelor și pot participa la unele activități de preparare a lor, ceea ce le oferă o experiență autentică.

Manifestările locale dedicate mâncării și băuturilor, care de-a lungul timpului au devenit un fel de brand al Voivodinei, s-au dovedit a fi deosebit de interesante pentru turiști.

Astfel, un număr tot mai mare de turiști sunt prezenți la evenimente precum kobasijada (festivalul cârnatului), kulenijada (festivalul kulen-ului), pasulijada (festivalul fasolii), kupusijada (festivalul verzei), strudlijada (festivalul cozonacului) și altele. Pe lângă delicatese, astfel de evenimente sunt și o oportunitate pentru oaspeții străini de a face cunoștință cu muzica, cultura locală, folclorul și suvenirurile locale.

Traseul destinat gurmanzilor, iubitorilor de mâncăruri bune, începe în satul romantic bănățean **Belo Blato**, așezat la marginea mlaștinii Carska Bara, înconjurat de cursurile râurilor Bega, Tisa și mlaștinilor pline cu trestii. Satul este locuit de slovaci, maghiari, bulgari, sârbi precum și de reprezentanți ai altor națiuni. Datorită mediului natural și al patrimoniului etnologic, acest oraș este o destinație turistică din ce în ce mai populară, în special pentru bicicliștii care se pot bucura de plimbări de-a lungul rândurilor de copaci și aleilor sătești. În acest sat există și o fermă de porci mangulica, **ferma Lujza**, unde se prelucrează carnea de o calitate specială și deosebit de sănătoasă. Drumul duce apoi prin **Stajicevo** până la Zrenjanin, capitala bpnțeană a berii. Turiștii pot face cunoștință cu munca celebrei **fabrici de bere a lui Lazar Dunderski, pot vizita Muzeul Berii** și se pot bucura de o degustare într-o atmosferă plăcută în ambianța berăriei.

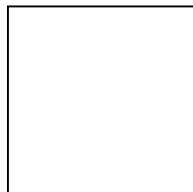
Dacă se găsesc în acest oraș la sfârșitul lunii august, turiștii se pot bucura de atmosfera veselă a festivalului Zilele Berii. De asemenea, Zrenjanin este un oraș plin de restaurante și unități de cazare de calitate, astfel că orașul poate fi un loc ideal pentru o pauză mai lungă peste noapte. De-a lungul malului drept al râului Bega, pista de biciclete duce spre satul Torac, unde se traversează podul și se continuă mai departe pe malul stâng al râului Bega până la Srpski Itebej. Drumul continuă spre satul **Novi Kozarci**, unde merita vizitata distileria Hubert, cunoscuta pentru rachiurile sale exclusive produse în mod tradițional. În satul **Nakovo**, așezat la granița cu România, puteți vizita **o plantație unică de aluni**, unde

se produce și se face degustarea untului de alune neobișnuit și foarte gustos, care se prepară din alune prăjite, aici puteți încerca și cumpăra ulei de alune presat la rece și o cremă de alune de pădure și miere. Următoarea localitate care merită vizitată este **Idoš**, unde se găsește o mică cramă de familie numită **Crama Kepul**, iar alături de degustare, oaspeții vor putea auzi o poveste interesantă despre înființarea creamei, poveste împletită cu legende locale despre anumite creaturi mitice. Drumul continuă prin **Kikinda**, un oraș bogat în oferte gastronomice de calitate și restaurante autentice, în timp ce satul **Mokrin** este o stație de neocolit pentru toți iubitorii de brânzeturi. Traseul se termină în **Senta**, unde nu trebuie ratată celebrul paprikaș maghiar și ciorba de pește, dar se recomandă să faceți o vizită la Muzeul Ciocolatei, la fabrica de bere artizanală și la patiseria cu o îndelungată tradiție de familie.

Traseul cultural

Traseul destinat îndrăgostiților de patrimoniu cultural și istoric începe în orașul **Zrenjanin**, un oraș plin de perle arhitecturale, muzee, galerii, unde se poate vizita și Teatrul Popular „Toša Jovanović”, cel mai vechi teatru din Serbia, cu o sală baroc păstrată care datează de la începutul secolului al XIX-lea. Un loc interesant în oraș este vechea fabrică de bere Lazar Dunderski, astăzi Muzeul berii, cu o berărie și un restaurant.

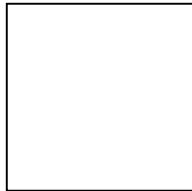
Traseul continuă prin satele **Klek**, **Srpski Itebej** până la **Srpska Crnja**, orașul natal al poetului Đura Jakšić, a cărui casă natală astăzi se găsește în acest loc de naștere al marelui poet și pictor sârb. În localitate se găsește **castelul Neuhausen**, acum un restaurant de lux numit **Castelul Banaterra**, lângă șoseaua principală, la jumătate de kilometru care duce spre trecerea de frontieră cu România. Acesta este singurul castel din zona Banatului, care a fost construit în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, pentru nevoile unui ofițer de rang înalt al armatei germane de ocupație. În apropierea castelului, în clădirile economice ale castelului, este deschis **Centrul Regional pentru Dezvoltarea Cicloturiștilor – Hanul Bicicliștilor**, prima facilitate de acest gen din Serbia, unde cicloturiștii pot face service-ul bicicletelor și pot petrece noaptea în cazare de tip hostel.

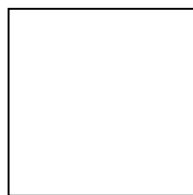
Următoarea localitate pe traseu este **Rusko Selo**, cunoscută pentru cea mai bună tocană de vânătoare pregătită de vânătorii din asociația de vânătoare locală. Urmează apoi **Novi Kozarci**, unde se găsește distileria Hubert, cunoscută pentru rachiurile ei exclusive produse în mod tradițional și care merită să fie vizitată.

Urmează **Banatsko Veliko Selo**, o localitate unde se vede cel mai bine amestecul dintre populația indigenă din Voivodina și krajišnici care au adus cu ei obiceiuri interesante, printre care cel mai atractiv este „Krajiški višboj”, o competiție de cățărare pe stogul de fân, dărâmarea mâinilor sau aruncarea unei pietre de pe umăr și alte abilități tradiționale ale sârbilor din Krajina bosniacă. Traseul duce apoi la **Kikinda**, un oraș în care, pe lângă centrul orașului plin de clădiri interesante, se recomandă și vizita la muzeul de ceramică „Terra” și la Muzeul Național în care, printre altele, se vede scheletul mamutului Kika. Acesta este, de asemenea, un loc ideal pentru o vacanță mai lungă sau o ședere peste noapte.

Următorul loc pe traseu este Novo Miloševo. Aici se găsește rămășițele Bazilicii Arača, un monument care aparține artei creștine timpurii a construcției și arhitecturii medievale voivodinene. În secolul al XV-lea, localitate era foarte importantă pentru împrejurime, având în vedere că se bucura de statutul de „opidum”, ceea ce înseamnă că se afla la trecerea de la sat la un adevărat oraș regal și că avea privilegiul de a se organiza aici târguri.

Următoarele localități pe traseu sunt **Padej** și **Senta**, cu o ofertă de muzee extrem de interesantă, precum **Casa Memorială Stevan Sremac**, **Muzeul Meșteșugurilor Vechi**, **Casa Tradițională „Casa Magdei”**, **Muzeul Ciocolatei** și altele. Un loc de neratat în Senta este **turnul de veghe din cadrul Primăriei**, de unde se întinde o priveliște minunată spre Bačka și Banat, și unde se poate auzi povestea fascinantă despre Bătălia de la Senta și istoria orașului.

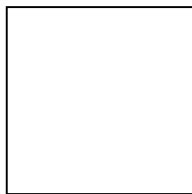

Traseul se termină în satul **Gornji Breg**, unde se află ultima școală de sălaș din jurul Tisei, **Adahatar**, una dintre bijuteriile vieții la sălaș, construită încă în 1883. Cursurile s-au ținut la școală până în 2004, când numărul de elevi a scăzut de la peste o sută la mai puțin de 10, așa că a fost închisă și transformată într-un complex muzeal cu săli de clasă autentice, bănci din anii 1950, apartamentul profesorului cu tot mobilierul care servea pentru uzul zilnic.

Traseul etno

Traseul etno pune accent pe tradițiile locale, pe populația multinațională, obiceiurile și folclorul locuitorilor, începe în **satul Gornji Breg**, pe moșia **Reginei Fructelor** și duce până la școala **Adahatar** și apoi, până la Senta. Școala Adahatar este un loc unic unde vizitatorii pot cunoaște modul de viață în Banatul rural. Atunci când, din cauza ciumei albe și a migrației populației, școala a rămas fără elevi, locuitorii din jur au decis să organizeze strângere de fonduri pentru a păstra clădirea în forma și starea inițială. Clădirea școlii mai are o sală de clasă mare cu bănci din anii 1950, apartamentul profesorului cu tot mobilierul care servea pentru uzul zilnic.

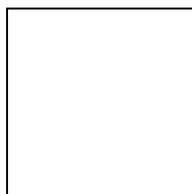
Drumul continuă spre Sălașul Letkovo, un loc foarte neobișnuit care poate fi recunoscut de departe după hornul înalt care domină peste împrejurimi.

Locul merită vizitat pentru degustarea de brânză rulată de casă, plăcintă gibanica, gogoși, cozonac cu mac și tocană de căprioară, dar și pentru vechea mașină cu abur de pompare a apei fabricată în 1927 și care era folosită pentru pomparea apei din râul Zlatica în scopuri agricole, iar astăzi reprezintă o atracție turistică.

Următoarea localitate pe traseu este **Satul Mokrin**, iar când se ajunge aici se recomandă o vizită la **Casa tradițională Djeram**, care, pe lângă cazarea în camere decorate tradițional în stil voivodinean, aici sunt oferite mâncăruri și băuturi locale și o atmosferă bănațeană completă cu muzica tamburașilor. Casa în care stau oaspeții a fost construită în 1925 într-un stil rustic. În complexul etnic există un atelier de confecționare a obiectelor din lut, un aparat de țuică, un loc de joacă pentru copii și o curte spațioasă.

Drumul continuă spre Kikinda, un oraș fermecător unde trebuie neapărat să vizitați **strada Generalului Drapšin**, una dintre cele 50 de străzi mai frumoase din lume, precum și centrul orașului plin de verdeață și clădiri celebre. În centrul orașului se află și **Muzeul Național** în care se păstrează rămășițele scheletului mamutului Kika.

După Kikinda, drumul duce prin satul **Novi Kozarci**, până la **Rusko Selo**, unde se află complexul tradițional Torontal, care păstrează tradițiile și cultura populației maghiare. În complexul etnic este posibilă cazarea peste noapte, degustarea specialităților culinare maghiare, iar în perioada mai caldă a anului, în cadrul taberelor și evenimentelor pentru copii și tineret, este posibilă participarea la ateliere creative și în formația de dansuri populare maghiare.

Urmează satul **Vojvoda Stepa**, ai cărui locuitori, în mare parte voluntari sârbi de pe frontul de la Salonic, au decis să numească satul după comandantul lor, Vojvoda Stepa Stepanović. Acest loc este cunoscut pentru cea mai bună tocană de vânătoare preparată de vânătorii din asociațiile de vânătoare locale. Următoarea localitate pe traseu este **Nova Crnja**, al cărui teren de vânătoare Koštanac este unul dintre cele mai vechi terenuri de vânătoare din această zonă, datând din secolul al XVIII-lea. În localitate se poate vizita Muzeul Memorial Đura Jakšić, Castelul Kaštel și Biserica Sf. Prokopius, iar atmosfera este cea mai veselă atunci când au loc evenimente culturale, precum „Serile Lipariene – Zilele lui Đura” în iunie, Štrudlijada (Festivalul Conzonacilor) în septembrie, Sarmijada (Festivalul Sarmalelor) și Kiflijada (Festivalul Cornurilor) în aprilie și Festivalul Sucitorului în martie.

Traseul continuă prin **Zrenjanin** și complexul **Satul Tradițional Tiganjica**, construit în stil vechi „bănățean”, așa cum s-a contruit casele în vremuri străvechi. Acest loc evocă modul de viață bănățean și oferă cazare, ateliere de gătit tocană ciobănească și tocană de pește însoțite de sunetele tamburinei bănățene. Există, de asemenea, grajduri cu cai de rasă, trasee de călărie și o mini grădină zoologică. Turul se încheie la **sălașul Lujza** din **Belo Blato**, unde localnicii cresc porci Mangulica și se ocupă cu prelucrarea cărnii de porc de înaltă calitate.

Atracțiile identificate în acest document formează un grup eterogen de locuri și fenomene care pot fi de interes pentru cicloturiștii interni și străini. Cele mai interesante atracții includ și unități spațio-ambientale specifice, precum nucleul autentic al orașului cu un număr mare de atracții, dar și fenomene independente, precum surse de apă sulfuroasă sau rezervații naturale speciale. De asemenea, unele atracții sunt de tip sezonier și sunt valabile doar în sezonul de vară (de exemplu, piscinele și plajele), unele sunt disponibile doar într-un anumit interval de timp (de exemplu, „înflorirea Tisei” în iunie sau bufnițele Ushara care sunt prezente în Kikinda doar în lunile de iarnă), în timp ce majoritatea atracțiilor sunt disponibile pentru turiști pe tot parcursul anului. De asemenea, unele atracții necesită achiziționarea de bilete (rezervații naturale speciale, centre pentru vizitatori etc.), iar un număr mare de atracții sunt amplasate în zone publice și nu fac obiectul unor anumite ore de deschidere și/sau achiziții de bilete. Traseele de biciclete definite nu includ neapărat toate atracțiile amintite, ci ideea este ca cicloturistii înșiși să aleagă din lista atracțiilor oferite pe cele care se potrivesc cel mai bine intereselor, dorințelor, posibilităților și timpului disponibil la un moment dat. Pentru cel mai mare număr de atracții, pe lângă datele despre locație, este dat și un site web unde puteți găsi informații mai detaliate despre atracția în sine, precum și informații actualizate despre orele de deschidere, prețul билетelor etc. Este important de subliniat că la secțiunea *Servicii* puteți găsi și subiecte despre care putem spune pe bună dreptate că se încadrează în *Atracții*, deoarece pe lângă activitățile primare de cazare și ospitalitate, acestea au și alte aspecte de atractivitate (ex. Castelul Kaștel, Centrul de golf din Žabalj etc.)

1. Monumentul memorial – punctul de belvedere al Luptei de la Senta

Adresa: Senta, piata principala

Localizare GPS: 45.93126292426016,

20.088731684655404

Adresa de internet: <http://www.sentainfo.org>

Descriere:

Monumentul Memorial al Bătăliei de la Senta este un reper valoros al orașului. Vizitatorii pot vedea o machetă care înfățișează Bătălia de la Senta (dimensiune 2x2m, cu 200 de figuri) și o hartă topografică istorică detaliată, afișată pe perete împreună cu numele unor cunoscuți eroi. În cadrul expoziției menționate mai sus, sunt expuse echipamente militare din timpul bătăliei de la Senta, precum și manuscrise autentice, hărți geografice și reproduceri ale picturilor artistice, precum și trei opere de artă moderne. În încăperea din vârful turnului, vizitatorul poate face cunoștință cu înfățișarea Sentei din secolul trecut. În același spațiu se află mecanismul original al ceasului de pe turn.

2. Clădirea școlii Turzó Lajos

Adresa: Senta, Vasut šor 44

Localizare GPS: 45.92287662047423, 20.076411784655402

Adresa de internet: <http://www.sentainfo.org>

Descriere: Școala Turzó Lajos în este situată într-o clădire reconstruită, care are peste 100 de ani vechime.

3. Parcul Memorial

Adresa: Senta, Kej Tisin Cvet

Localizare GPS: 45.93225482572632, 20.092696560325617

Adresa de internet: <http://www.sentainfo.org>

Descriere:

În cadrul proiectului numit „Sentaism” pe malul Tisei în localitatea Senta, a fost amenajat un parc memorial în care se află busturile lui Stevan Sremac, scriitor și academician, și Stevan Raičković, poet și traducător. În acest fel, locuitorii Sentei au adus un omagiu celor doi giganți ai literaturii sârbe, care erau cândva concetățenii lui.

4. Clădirea Institutului de Cultură al Maghiarilor din Voivodina

Adresa: Senta, Poštanska 18

Localizare GPS: 45.92913161669265, 20.08589493372557

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: Monument cultural de importanță majoră în arhitectură și construcții.

5. Baraca Pompierilor

Adresa: Senta, Poštanska 12

Localizare GPS: 45.92967182729445, 20.086545615344598

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: Construită între anii 1903-1904 în baza planurilor lui Bela Leitersdorfer. Baraca este o capodoperă a amestecului de arhitectură populară și Art Nouveau maghiar, a cărei realizare detaliată și fină a elementelor decorative o face să fie una dintre cele mai caracteristice clădiri Art Nouveau.

6. Casa Tradițională „Magdin Dom”

Adresa: Tornjoš, Doža Đerđa 27

Localizare GPS: 45.8772242330558, 19.83544255283955

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: O bogată colecție de piese tradiționale în apropiere de Senta.

7. Biserica Memorială a Sfintei Tereza Mică

Adresa: Senta, Jozsef Attila 48

Localizare GPS: 45.920262063959996, 20.07410516931081

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere : Piatra de temelie a bisericii a fost pusă la 11 septembrie 1996, de Ziua Orașului, în Piața Eliberării din suburbie cu ocazia împlinirii a 300 de ani de la jubileul Bătăliei de la Senta și a 100 de ani de la moartea Sfintei Tereza din Lisieux. Proiectată de arhitectul Vilmos Toth. Turnul bisericii simbolizează stâlpul comemorativ al Bătăliei de la Senta, iar cupola, care este formată din 12 părți, simbolizează florile care răsar din pământ.

8. Biserica Inima lui Iisus

Adresa: Senta, Madač Imrea 3

Localizare GPS: 45.925567319563655, 20.084925053966217

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere : A fost construită între 1893 și 1896 în stil neogotic în baza planurilor lui Janos Siladji, un arhitect din Budapesta. Interiorul bisericii este impresionant, iar bolțile sunt proeminente. Din punct de vedere al dimensiunilor, este una dintre cele mai importante biserici de pe teritoriul municipiului Senta.

9. Biserica Sfântul Anton de Padova

Adresa: Senta, Karađorđeva 18

Localizare GPS: 45.92642162333563, 20.091739530689186

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere : Biserica cu o arhitectură autentică a fost zidită în stil neogotic între 1909 și 1910 după proiectul lui Domokos Berzenczey. Biserica este o capodopera a construcției din cărămidă.

10. Parcul orașenesc

Adresa: Senta, Piața centrală

Localizare GPS: 45.93126292426016, 20.088731684655404

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere : În parcul oraşului cresc specii rare de copaci și arbuști, cum ar fi Ginkgo Biloba, Tisa, Mahonia, gutuiul japonez, lemn de trandafir și lemn de aur. Reprezintă o oază de verdeață chiar în centrul oraşului, dar și locul pentru un număr mare de evenimente care se desfășoară aici în decursul anului.

11. Biserica Ortodoxă Sârbă a Sfântului Arhanghei Mihai

Adresa: Senta, Vuka Karadžića NN

Localizare GPS: 45.93172147586724, 20.09254933068919

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere : Cea mai veche clădire din oraș a fost demolată înainte de 1762. Conform planului, biserica are o navă în stil baroc (începutul construcției datează din 1751). Iconostasul original al bisericii, care a fost pictat de Jovan Isajlović în 1782, a fost aproape complet distrus în timpul Revoluției din 1848-49. Noul iconostas a fost pictat între 1859 și 1862 de Pavle Simić, cel mai important reprezentant al picturii romantice sârbe.

12. Monumentul dedicat Luptei de la Senta

Adresa: Senta, Kej Dr. Zorana Đinđića

Localizare GPS: 45.9261950936878, 20.098047849717915

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere : Monumentul original destul de modest a fost realizat cu ocazia vizitei lui Francis Josip I la Senta în 1895, care a vizitat orașul cu ocazia unei parade militare desfășurate pe malul râului Tisa, adică la locul bătăliei de la Senta, care a avut loc în 1697. Monumentul a fost realizat în atelierul cunoscutului sculptor Janos Fischer și fiii. Elementele monumentului au dispărut după doar câțiva ani, iar în 1942 a fost schimbată placa memorială inițială și a fost instalată cea actuală. În 1992, monumentul a fost amplasat la locul unde se află astăzi, pe faleza Tisei. Cu ocazia împlinirii a 200 de ani de la bătălie (1897), sculptorul Jozef Ron a realizat statuia lui Eugeniu de Savoya călare. Din cauza prețului destul de înalt, statuia nu a mai fost luată încă de atunci și astăzi se găsește în Budapesta, a fost amplasată în fața cetății din Buda unde se află și astăzi. La aniversarea a 300 de ani de la bătălie, pe baza planurilor arhitectului Zoltan Valkai, monumentul a primit și o clopotniță și un element asemănător unei bărci.

13. Monumentul Sfântul Ioan

Adresa: Senta, Trg JoceVujića

Localizare GPS: 45.932508367707904, 20.088752534096347

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere : Statuia Sfântului Ioan Nepomuc, opera sculptorului Istvan Tot, care în 1914 a fost amplasat în locația actuală, aproape de intrarea pe podul din Senta.

14. Statuia Barcagiului

Adresa: Senta, Jovana Đorđevića

Localizare GPS: 45.93255413249322, 20.09274761229557

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere : Înfațișează figura Barcagiului (opera lui Sandor Dudas) care din 2006 se află pe faleza de pe malul Tisei.

15. Kereksek

Adresa: Gornji Breg, Orompart, Đevi put

Localizare GPS: 45.89194598584267, 20.0383078198724

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: Izvor de sulf - „apă arzătoare”.

16.Râul Tisa și Faleza Tisei

Adresa: Senta, Faleza Floarea Tisei

Localizare GPS: 45.9294055356729, 20.0960878225014

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: Faleza Tisei a fost construit între anii 1906 și 1908 fiind unic pe toată lungimea râului Tisa. Faleza, cu o lungime de aproape un kilometru, este împodobită cu un rând de castani cu

flori albe și roșii, devenit un simbol al Sentei, considerat oraș în curs de dezvoltare și urbanizare. Aspectul magnific al falezii îi face pe locuitorii din Senta să fie mândri, iar imaginea „adevărată” a orașului este formată mulțumită ei. Faleza a fost reconstruită în perioada 1983-84. Pe fea se găsesc busturile lui Stevan Sremac și Jovan Đorđević.

17. Grădina populară

Adresa: Senta, Grădina Națională

Localizare GPS: 45.937693102601195, 20.087905648366284

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: Oaza naturală și de recreație a orașului - sala de sport, terenurile de sport, piscinele, stadionul de fotbal și atletism, loc de joacă pentru copii etc.

18. Reel – muzeul ciocolatei

Adresa: Senta, Piața Principală 1

Localizare GPS: 45.93112789738882, 20.088913108504112

Adresa de internet : <https://www.reelchocolate.com/>

Descriere:

Loc în care turiștii pot afla mai multe despre ciocolata și înghețata handmade, cu posibilitate de a o și degusta.

19. Casa Meșteșugurilor Vechi

Adresa: Senta, Zmaj Jove Jovanovića 16/B

Localizare GPS: 45.92746467472184, 20.088171684655407

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: Asemănător unui adevărat templu al colecționarilor este Casa Meșteșugurilor Vechi din Senta care păstrează o adevărată lume a vremurilor trecute, datorită pasionatului colecționar Pece Arpad. Pe parcursul a mai bine de trei decenii, familia Pece a reușit să adune o colecție extraordinară de peste 10.000 de articole, iar tradiția continuă și pe mai departe.

20. Atelierul de ceramică Forma

Adresa: Senta, Svetozara Miletića nr. 20

Localizare GPS: 45.926737610478256, 20.08427006931123

Adresa de internet : <https://www.panforma.rs/>

Descriere: Apreciind talentul vechilor artiști și frumusețea ceramicii acestora, în Forma totul este produs manual pe roata olarului, din lut de calitate cu ulterioare finisaje și decorațiuni.

21. Manufaktura

Adresa: Senta, Piața Principală 18.

Localizare GPS: 45.93084722690806, 20.086245369310813

Adresa de internet : <https://manufaktura-shop.rs/>

Descriere: Producția manuală a produselor cosmetice din ingrediente naturale atent selectate și pachetate în ambalaj ecologic.

22. Plaja orășenească

Adresa: Senta, Tiski kaj

Localizare GPS: 45.93551130279525, 20.0909980338139

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: Plaja publică a orașului - plaja de nisip de pe malul râului Tisa.

23. Școala din Adahatar și apartamentul învățătorului

Adresa: Gornji Breg, Adahatar

Localizare GPS: 45.847652139164076, 19.96519040581694

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere : Adahatar aparține municipiului Senta, satul Gornji Breg, care la începutul secolului trecut avea peste 1.000 de locuitori. De-a lungul timpului, oamenii s-au mutat în satele și orașele din jur, iar sălașele au fost abandonate. Astăzi, în zonă au mai rămas aproximativ 50 de sălașe cu aproximativ o sută de locuitori. Școala din Adahatar este una dintre ultimele bijuterii ale vieții de sălaș. Școala a fost construită în 1883 și aici s-au ținut ore până în 2004. După aceea, ultima școală de la sălaș a fost abandonată timp de câțiva ani și între timp a început să se prăbușească încât locuitorii din împrejurimi au decis să adune fonduri și să renoveze școala.

24. Magazinul vechi

Adresa: Gornji Breg, Adahatar

Localizare GPS: 45.847652139164076, 19.96519040581694

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: În Adahatar a fost deschis un magazin și o tavernă care, în afară de localnici, erau vizitate și de trecători. Taverna a funcționat până în anii șaptezeci ai secolului trecut, iar magazinul până în anii nouăzeci. În 2016 au fost renovate cu ideea de a le da o nouă viață.

25. Liceul din Senta

Adresa: Senta, Piața Principală

Localizare GPS: 45.93126292426016, 20.088731684655404

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: Clădirea liceului a fost construită în 1884 și reconstruită în anul 1906, când a fost lărgită. Fațada în stil Art Nouveau maghiar este de 75 de metri lungime și este orientată spre Piața Principală. Proiectarea clădirii liceului a fost realizată de Domokos Berzenczey, care la o expoziție la Paris în 1909 a primit diplomă de aur pentru planul său. Lângă liceu, în aceeași clădire funcționează Școala de Economie și Comerț și Liceul de Medicină. În cursul anului 2018, clădirea a fost complet renovată.

26. Primăria

Adresa: Senta, Piața Principală

Localizare GPS: 45.93126292426016, 20.088731684655404

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: După ce pe 16 aprilie 1911 au ars Vechea Primărie și Biserica Sf. Ștefan de pe piața centrală, a fost construită o nouă Primărie mai modernă. Este posibil ca în spatele acestei decizii să fi fost intenția de a concura cu primăriile din Subotica și Kanjiža, care au fost construite în același timp. La concurs au fost depuse 15 proiecte, iar premiul I a revenit lucrării lui Friđeš Kovač, un arhitect din Budapesta care avea motto „Secolul XX”. Clădirea, construită în stil art nouveau, este întoarsă cu fața spre piața principală și este unul dintre principalele repere ale orașului, precum și cea mai impunătoare clădire din Senta. Turnul masiv cu decorațiuni Art Nouveau domină peste oraș. Clădirea conține o galerie de scării decorative unice, frumos lucrate, precum și decorațiunile de pe coridor și sala de ședințe a Primăriei sunt exemple arhitecturale remarcabile Art Nouveau. De la cel mai înalt nivel, de pe turnul de aproape 50 de metri se întinde o priveliște uimitoare asupra orașului și împrejurimilor sale, iar acolo se află și muzeul Bătăliei de la Senta.

27. Muzeul Orașului

Adresa: Senta, Piața Principală

Localizare GPS: 45.93194267585513, 20.090256399781406

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere:

În sala de expoziții a muzeului se pot vedea piese din domeniul paleontologiei, arheologiei și istoriei locale. Muzeul are o colecție de piese locale și are douăsprezece mii de exponate. La etajul întâi, pe oaspeți îi așteaptă o expoziție etnografică permanentă.

28. Palatul parohial

Adresa: Senta, Piața Principală

Localizare GPS: 45.93194267585513, 20.090256399781406

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: Palatul parohial a fost construit între anii 1907 și 1909 în stil neobaroc și neorenescentist. Arhitectura clădirii este un element caracteristic al pieței principale.

29. Casa de Cultură și Teatru

Adresa: Senta, Piața Principală

Localizare GPS: 45.93126292426016, 20.088731684655404

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: Casa de cultură funcționează din 1977 în cadrul Centrului Cultural și Educațional „Turzo Lajoș”, cea mai importantă instituție culturală din municipiul Senta. La începutul lunii decembrie 2007 au început lucrările de renovare a Casei de Cultură, iar aceasta a fost predată în mod ceremonial în folosință pe 11 septembrie 2009 de Ziua Orașului.

30. Monumentul piloților polonezi căzuți

Adresa: Senta, Grădina Populară

Localizare GPS: 45.937693102601195, 20.087905648366284

Adresa de internet : <http://www.sentainfo.org>

Descriere: Monumentul este dedicat piloților care au murit deasupra orașului Senta în misiunea aeriană de transfer de arme și muniție către insurgenții din Varșovia ocupată, în septembrie 1944.

31. Muzeul Național din Kikinda

Adresa: Kikinda, Trg Srpskih Dobrovoljaca 21

Localizare GPS: 45.830451081839, 20.464987354932006

Adresa de internet: <http://www.muzejkikinda.org.rs/>

Descriere: Muzeul Național din Kikinda este situat în clădirea fostului magistrat al Districtului Kikindei Mari (Kurija). Muzeul cuprinde șase departamente: departamentul de arheologie, etnologie, istorie, științe naturale, artistic și pedagogic. Din 2006 în muzeu sunt păstrate rămășițele unuia dintre cele mai bine conservate schelete de mamut din Europa.

Program de lucru : de la 10:00 la 20:00, de marți până sâmbătă.

32. Gara și locomotiva Regina Banatului

Adresă: Kikinda, Oslobođenja nr. 11

Localizare GPS: 45.83803805110507, 20.488636408904014

Adresa de internet: <https://www.kikindaturizam.rs/>

Descriere: Gara a fost construită între 1854 și 1857, iar prin ea a trecut cunoscutul tren Orient Express. Kikinda în secolul al XIX-lea prin această cale ferată a fost legată de Budapesta, Szeged și Timișoara.

33. Piața centrală a orașului:

Biserica Ortodoxă Sârbă, Biserica Sfântului Părinte Nicolae, Clădirea Districtului Kikinda, Kurija și Muzeul Național din Kikinda, Primăria din Kikinda, Palatul Budišin, Palatul Draxler, sculptura „Familia” din fântâna arteziană, Palatul Steiner, Vila lui Vinchahidi, Casa lui Varadjanin

Adresa: Kikinda, Piața Voluntarilor Sârbi

Localizare GPS: 45.82927485513027, 20.46470935181642

Adresa de internet: <https://www.kikinda-turizam.rs/>

Descriere: Piața centrală a orașului din Kikinda este una dintre cele mai frumoase din Serbia și o marcă a orașului. Zona pietonală frumos amenajată scoate în evidență fațadele clădirilor vechi, proiectate în stiluri diferite, motiv pentru care această piață amintește irezistibil de cele din orașele Europei Centrale. Prin frumusețea lor scoatem în evidență Palatul lui Slanika (numărul 1), Vila lui Varadjanin (nr. 30), Palatul lui Budišin (nr. 6), Casa lui Pentz (nr. 43), Palatul lui Draxler (nr. 14), Casa lui Steiner (nr. 17), Clădirea Teatrului Național (nr. 28) și Centrul Cultural (nr. 23), așa numita Kurija sau clădirea Muzeului Național (nr. 21), și biserica ortodoxă cu hramul Sf. Părintele Nicolae care datează din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și Biserica Romano-Catolică.

Ambianța frumoasă a pieței este completată de numeroase alei cu flori, arțari înalți, tei și conifere, pe ale căror ramuri în lunile de iarnă se pot observa un număr mare de bufnițe - una dintre simbol al lui Kikinda.

Iconostasul bisericii ortodoxe este opera atelierului de sculptură în lemn Marković din Novi Sad și datează din anii șaptezeci ai secolului al XVIII-lea. Icoanele sunt realizate de Jakov Orfelin din 1773, iar picturile murale sunt opera lui Teodor Ilić Češljar din 1790/91 și ale lui Ljubomir Aleksandrović din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Importanța deosebită o au picturile în ulei pe pânză - *Cina cea de Taină și Înălțarea lui Hristos*, lucrările lui Teodor Ilić Češljar.

Clădirea Cartierului Privilegiat al Kikindei Mari - Kurija, care a fost construită între anii 1836-1839 pentru nevoile serviciilor administrative. Clădirea a fost cândva sediul tribunalului municipal și al închisorii, iar astăzi în această clădire se găsește Muzeul Național și Arhivele Istorice. Clădirea a fost construită în spiritul clasicist. Expoziția permanentă a muzeului prezintă istoria Kikindei de la întemeierea orașului la mijlocul secolului al XVIII-lea, formarea societății civile, dezvoltarea și construcția orașului, până la momente istorice importante, cu un accent deosebit pe segmentele tradiționale ale vieții, prin scoaterea în evidență a influenței multiculturalismului.

Cea mai atractivă piesă din muzeu este cu siguranță mamutul din Kikinda – femela mamut Kika, care a murit în partea de coastă a mlaștinii, în zona minei de lut de astăzi a fabricii de țiglă. A fost excavat la o adâncime de 21 de metri în 1996. Scheletul asamblat aparține speciei mammothus trogontheri sau elefantului de stepă. Înălțimea lui este de aproximativ 4,7 m, lungimea aproximativ 7 m, din care aproximativ 3,5 metri sunt colții. Se crede că era acoperită cu blană maro-roșcată și că greutatea sa totală era de aproximativ 7 tone. În fața muzeului se află sculptura „Familia” din fântâna arteziană, realizată de sculptorul Slobodan Kojić în 1980. În

anul 1928 în centrul oraşului a fost construit Palatul Budišin. Primul proprietar a fost proprietarul de terenuri agricole Aleksandar Budišin, care l-a construit pentru locuit.

Una dintre cele mai frumoase clădiri din inima oraşului Kikinda este Palatul lui Draxler. Este situat în piaţa centrală, chiar lângă Primărie. Acest palat magnific a fost construit de Leopold Draxler cel Tânăr, care a fost unul dintre cei mai bogaţi Kikindieni ai timpului său.

Vila lui Vincahidi a fost construită de familia Vincahidi la sfârşitul secolului al XIX-lea, pentru locuinţe. A fost moştenită de fiul contelui, Deze Vincahidi, iar ulterior a vândut-o doamnei Anna Kastori, care provine dintr-o bogată familie germană. Vila este orientată spre strada principală şi strada Dositejeva. Din 1946 aici este sediul Bibliotecii Naţionale din Kikinda.

Vila lui Varadjanin a fost construită la începutul secolului al XX-lea. A fost construit de Đurica Varadjanin pentru fiica sa, Desanka şi pentru Marko Bogdan, un bogat negustor din Kikinda. După cel de-al Doilea Război Mondial, vila a fost destinată funcţiilor publice.

Palatul Steiner a fost construit la sfârşitul secolului al XIX-lea şi a aparţinut familiei Steiner. După cel de-al Doilea Război Mondial, proprietarii acestui palat au fost Dušan şi Draga Knežević şi Milivoj Bogdan.

34. Strada generalului Drapšina

Adresa: Kikinda, Generala Drapšina

Localizare GPS: 45.83438360719174, 20.474831326096535

Adresa de internet: <https://www.kikinda-turizam.rs/>

Descriere: O plimbare prin tunelurile verzi ale oraşului oferă o atmosferă aparte. Strada Generala Drapšina se află pe locul 22 pe lista celor mai frumoase străzi din lume, tocmai datorită coroanelor înalte de 389 de sâmbovină americană, tei, frasin argintiu american şi dud. Şirurile de ulmi şi castani de pe străzile Karađorđeva şi Miloš Veliki reprezintă, de asemenea, oaze verzi de linişte.

35. Suvača

Adresa: Kikinda, Nemanjina 118

Localizare GPS: 45.82426682689386, 20.45316302609605

Adresa de internet: <http://www.kikindskimlin.rs/mlinnekadsvaca.html>

Descriere: La colțul străzilor Nemanjina și Moravska, în Kikinda se găsește unica moară uscată păstrată până astăzi în Voivodina - suvača. A fost construită în 1899, când fermierii, uniți într-o cooperativă, au instalat în clădirea nou construită un mecanism achiziționat la Padej. Clădirea morii este formată din trei părți, dintre care primele două, uscătorul și partea morii au fost folosite pentru măcinare, iar a treia era apartamentul morarului. Acoperișul este în formă de piramidă cu mai multe fețe, acoperit cu țiglă de argilă. Structura acoperișului se sprijină pe 14 stâlpi scunzi și îndesați de cărămidă, între care se află un gard de lemn și o ușă prin care intrau caii. În interior, există un mecanism care, cu ajutorul puterii cailor, pune în mișcare pietrele de șlefuit. În moară în general au fost măcinate cerealele și boia de ardei, dar și piperul și scortșoara. Moara a funcționat până în 1945. Suvača a fost protejată în anul 1951 drept obiect etnografic caracteristic din această regiune de o importanță excepțională.

36. „Števančeva bara” Lacul Vechi

Adresa: Kikinda, Parcul orașenesc

Localizare GPS: 45.837767810665824, 20.466480501232653

Adresa de internet: <https://www.kikinda-turizam.rs/>

Descriere: La doar câteva minute de mers pe jos de la centrul orașului Kikinda se află locul preferat de picnic al locuitorilor de aici – Lacul Vechi. Acesta este un complex acvatic de aproximativ cinci hectare, înconjurat de o pădure densă de foioase, alei cu flori, căi pietonale și de biciclete, bănci, un pod și un ponton în mijlocul lacului, toate reprezentând un întreg ambiental inedit al orașului Kikinda. În zilele toride de vară, Lacul Vechi este o adevărată oază naturală pentru odihnă și recreere (deși înotul în ea nu este recomandat), iar în timpul iernii suprafața apei înghețate se transformă uneori într-un mare patinoar.

37. Locul de iernare al bufnițelor

Adresă: centrul orașului, teritoriul întregului oraș

Localizare GPS: 45.830451081839, 20.464987354932006

Adresa de internet: <https://www.kikindaturizam.rs/>

Descriere: Kikinda este unul dintre cele mai mari locuri de întâlnire pentru bufnițe în timpul iernii. Urmărirea lor se face anual, în decembrie 2009 în centrul orașului au fost numărate până la 734 de bufnițe. La începutul anului 2015, în zona centrului orașului erau înregistrate 528 de bufnițe.

38. Pășunile Marilor Dropii

Adresa: Morkin

Localizare GPS: 45.9331636947906, 20.31332367774475

Adresa de internet: <http://www.pzzp.rs/rs/sr/zastita-priode/zasticena-podrucja/rezervati-priode-specijalni-i-strogi/item/1006-srp-pasnjaci-velike-droplje.html>

Descriere: Pășunile Marilor Dropii reprezintă o rezervație naturală deosebită, reprezentate precum un mozaic din ecosisteme de stepă, mlaștină, luncă și ecosisteme arabile, cu specii rare de plante și animale, printre care, cu siguranță, se remarcă prin atractivitatea sa dropia mare. Această zonă este singurul habitat al acestei păsări din Serbia și unul dintre puținele habitate ale acestei păsări în Europa și în lume.

39. Muzeul Terra

Adresa: Kikinda, Stevana Sremca

Localizare GPS: 45.8305927791497, 20.487573470030352

Adresa de internet: <https://terra.rs/en/>

Descriere: Expoziția din Muzeul „Terra” conține sculpturi de formate monumentale. Colecția bogată de sculpturi din teracotă a muzeului reflectă în mod direct istoria sa folosind spațiul extraordinar al vechiului manej.

40. Palatul Riesenfelder

Adresa: Kikinda, Kralja Petra I 106

Localizare GPS: 45.83584617853727, 20.476055110753855

Adresa de internet: <https://www.kikindaturizam.rs/>

Descriere:

Proprietarul Palatului era neamțul Riesenfelder. Vila a fost construită de meșteri veniți din România la sfârșitul secolului al XIX-lea. Vila a păstrat stema familiei.

41. Palatul lui Lepadat

Adresa: Kikinda, Kralja Petra I 41

Localizare GPS: 45.83373635832787, 20.47082602424664

Adresa de internet: <http://www.kikinda-turizam.rs/>

Descriere:

Construcția palatului lui Lepadat a început în anul 1908 și a fost finalizat în 1911. Numele l-a primit după proprietarul său, Dušan Lepadat. L-a construit cu banii pe care i-a primit de la vânzarea unei mine de argint din România. Este situat la colțul străzilor Semlačka și Kralja Petra I.

42. Lăcașul de cult Vodița

Adresă: Kikinda, Drumul spre docuri

Localizare GPS: 45.80487, 20,41416

Adresa de internet: [//www.kikindaturizam.rs/](http://www.kikindaturizam.rs/)

Descriere: Vodița pentru locuitorii din Kikinda reprezintă un lăcaș de cult – aceasta este o bisericuță construită la mijlocul secolului al XIX-lea, pe un platou înalt unde au fost forate patru fântâni. Fântânile sunt conectate la pompa din biserică. Localnicii au observat că apa din fântână are proprietăți curative deosebite. Cei care s-au spălat pe ochi cu această apă au simțit o îmbunătățire. Lângă fântână, au început să citească rugăciuni pentru protecția de boli și pentru vindecarea lor. La scurt timp, mulți bolnavi din alte regiuni și alți credincioși au început să viziteze acest loc. Apa se numește „apa sfințită”, iar întregul complex a fost declarat bun cultural de mare importanță.

43. Mănăstirea Sfânta Treime

Adresă: Kikinda, Topolski put

Localizare GPS: 45.818910774225316, 20.467775766574515

Adresa de internet: <https://www.kikinda-turizam.rs/>

Descriere: Este construită în 1887 pe temelia fostei capele ale cimitirului. Mănăstirea Sfânta Treime din Kikinda este ctitoria Melaniei Gajčić, o femeie cunoscută din Kikinda, care a trăit la cumpăna dintre două secole și care a fost înmormântată împreună cu familia sa în biserica mănăstirii. În ultimii 40 de ani, mănăstirea a fost condusă de patru călugărițe.

44. Lacul Laguna – Banatsko Veliko Selo

Adresa: Banatsko Veliko Selo, str. Sime Šolaje

Localizare GPS: 45.81826134536581, 20.600556053966216

Adresa de internet: <https://www.facebook.com/laguna.lake.3>

Descriere: Lacul Laguna este o oază de verdeață, un loc ideal pentru odihnă, recreere, relaxare în natură și pescuit. Pe vremuri era o groapă de gunoi obișnuită, astfel încât locuitorii din Banatsko Veliko Selo s-au unit și au amenajat acest spațiu, l-au aprovizionat cu pești și au făcut din el un loc foarte frumos.

45. Biserica Sf. Arhangheli Mihail și Gavril din Idoș

Adresa: Idoș, str. Đure Jakšića 51

Localizare GPS: 45.829066972533624, 20.316092939589176

Adresa de internet: <https://www.facebook.com/laguna.lake.3>

Descriere: Biserica Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril din Idoș, o localitate aproape de municipiul Kikinda, este un bun cultural protejat drept monument cultural de mare importanță.

46. Rezervația naturală specială „Carska bara”

Adresa: Perlez

Localizare GPS: 45.25985164049489, 20.404325712188754

Adresa de internet: <http://www.pzzp.rs/rs/sr/zastitapriode/podrucja-odmedunarodnog-znacaja/srp-carska-bara.html>

Descriere: Restul fostei zone principale de-a lungul cursului superior al râului Bega, cu forme și fenomene orografice și hidrografice conservate și diverse,

reprezintă astăzi un complex protejat – un mozaic de ecosisteme precum mlaștini, păduri, pajiști, stepe cu o lume vie diversă și bogată și habitate ale multor specii endemice, sub-endemice, relice din zona Panoniei. Valorile naturale ale Rezervației sunt foarte apreciate datorită existenței a circa 500 de specii de plante, 239 de specii de păsări, 20 de specii de pești, precum și 30 de specii de mamifere rare pentru această zonă, iar de o importanță deosebită sunt lacurile pescicole situate între cele două entități ale ariei protejate.

47. Strada Kralja Aleksandra I Karađorđević - Monumente ale

culturii: Palatul lui Bukovac, Prima clădire a Băncii de Economii Croate, Magazin universal de mobilă Bence și Fiul, Clădirea argintăriei lui Karl Helmbold (Scheherazade), Palatul Panji, Casa lui Živko Vukov.

Adresă: Zrenjanin, str. Kralja Aleksandra I Karađorđevića

Localizare GPS: 45.380591858747266, 20.391608757667854

Adresa de internet: www.zrenjaninheritage.com

Descriere: Monumente culturale de importanță majoră - arhitectură și construcții.

48. Monumentul lui Žarko Zrenjanin

Adresa: Zrenjanin, str. Kralja Petra I, nr. 8

Localizare GPS: 45.382137118448235, 20.3905852094748

Adresa de internet: <https://volimzrenjanin.com/spomenicii->

[evenimente-culturale-zrenjanin/nggallery/monuments-and-culture/monument-zarku-zrenjanin](https://volimzrenjanin.com/spomenicii-evenimente-culturale-zrenjanin/nggallery/monuments-and-culture/monument-zarku-zrenjanin)

Descriere: Monumentul eroului național Žarko Zrenjanin a fost ridicat în Piața Libertății în anul 1952 și a fost dezvelit de președintele RSFI, Josip Broz Tito. Monumentul este opera sculptorului din Belgrad, Rade Stanković, are 3 metri înălțime și este așezat pe un pedestal înalt de 60 cm. Datorită reconstrucției pieței, monumentul a fost mutat în 1964 în locația din strada Kralja Petra, unde se află și astăzi.

49. Parcul lui Karađorđe/Aleea Cetățenilor Merituoși

Adresa: Zrenjanin, str. Karađordev trg

Localizare GPS: 45.38569058814515, 20.39702553115928

Adresa de internet: <http://www.zrenjaninheritage.com/archives/19098>

Descriere: În 1954, fostul târg a fost transformat într-o oază de verdeață plăcută în apropierea centrului orașului. Aleea Cetățenilor Merituoși din Parcul lui Karađorđe este un complex monumental unic, cu busturi a 15 cetățeni meritoși din Zrenjanin. În parc există și un monument al soldaților căzuți în cel de-al Doilea Război Mondial.

50. Muzeul Popular din Zrenjanin

Adresa: Zrenjanin, Subotićeva nr. 1

Localizare GPS: 45.37981089602587, 20.38982839999696

Adresa de internet: www.muzejzrenjanin.org.rs

Descriere: Muzeul păstrează și promovează bogatul patrimoniu cultural, istoric și natural al Banatului central.

51. Muzeul berii

Adresa: Petra Bojovića 4

Localizare GPS: 45.377845984345804, 20.396309196408215

Adresa de internet: <http://visitzrenjanin.com/muzej-piva-u-zrenjaninu/>

Descriere:

O parte a fabricii de bere, care a fost construită după cel de-al Doilea Război Mondial pe locul vechii clădiri a familiei Dunderski, a fost transformată în Muzeul Berii, se numește variona sau bucătăria de bere. Această instalație a fost construită pentru nevoile fabricii de bere din Zrenjanin în 1958 și avea menirea de a se efectua aici procedurile cheie în producția de bere: dotarea cu hamei, zdrobirea, îndulcirea, fierberea și stoarcerea malțului.

52. Parcul Memorial de la Bagljaš

Adresa: Zrenjanin, Strada 9 Ianuarie

Localizare GPS: 45.38433421134914, 20.364199858969954

Adresa de internet: <http://www.zrenjaninheritage.com/archives/19101>

Descriere: Parcul memorial este situat în partea orașului numită Bagljaš. Este format dintr-un osuar memorial dedicat luptătorilor Armatei Roșii și un Monument al victimelor terorii fasciste.

53. Piața Libertății:

monumentul lui Petar I Karađorđević, Biserica Romano-Catolică Sf. Ivan Nepomuk, Primăria (vechea clădire județeană), Biblioteca Publică Orășenească, sculptura „Torcătoarea”, vitraliile (Înțelepciune, Justiție și Putere), Sala baroc și ceasurile de la Primărie

Adresa: Zrenjanin, Trg slobode

Localizare GPS: 45.38076525661211, 20.389161942329004

Adresa de internet: <http://visitzrenjanin.com>

Descriere: Monumentul regelui Petru I Karađorđević din Piața Libertății a fost ridicat pentru prima dată în 1926 și a fost opera sculptorului din Zagreb Rudolf Valdec. Fasciștii l-au îndepărtat în 1941, iar din monumentul demolat, a fost păstrat doar capul regelui, care se păstrează acum în muzeul din Zrenjanin. Monumentul a fost restaurat în 2005, replica a fost realizată de sculptorul academic Zoran Jezdimirović, iar în 2006 a fost dezvelit festiv de moștenitorul tronului, Aleksandar Karađorđević, strănepotul regelui Petar Karađorđević.

Un monument cultural de mare importanță este și Primăria din Zrenjanin (cunoscută și sub numele de Palatul Județean) care se găsește în Piața Libertății. Astăzi aici se găsește administrația orașului. Pe lângă vitralii, Primăria este decorată și cu ceasuri valoroase precum și sală în stil baroc. Vitraliile sunt opera unui artist de vitralii din secolul al XIX-lea, Eduard

Kratzman. În Piață a fost instalată sculptura „Torcătoarea”, realizată la colonia de artă de la Ečka, fiind realizată precum un omagiu adus femeii bănățene, stâlpului familiei. Modelul din ipsos a stat în întrunicul depozitului mai bine de cinci decenii, până când a fost turnat în bronz.

54. Palatul Dunderski

Adresa: Zrenjanin, Žitni trg bb

Localizare GPS: 45.378648257165125, 20.39731225815717

Adresa de internet <http://www.zrenjaninheritage.com/kulturna-dobra/spomenici-kulture/palatadundjerski>

Descriere: Monument cultural de importanță majoră pentru arhitectură și arta construcției.

55. Palatul de Justiție

Adresă: Zrenjanin, Kej 2 1 octombrie

Localizare GPS: 45.378838972213465, 20.3887880153446

Adresa de internet: <http://www.zrenjaninheritage.com/kulturnadobra/spomenici-kulture/zrenjanin-palatapravde>

Descriere: Monument cultural de importanță majoră pentru arhitectură și arta construcției.

56. Mănăstirea Sfânta Melania

Adresa: Zrenjanin, strada Šumice bb

Localizare GPS: 45.393900095429466, 20.415502169310813

Adresa de internet: <https://www.eparhijabanatska.rs/manastiri/svete-melanije/>

Descriere: Mănăstirea Sf. Melania Romana este o mănăstire ortodoxă sârbă de maici.

Mănăstirea a fost fondată de episcopul Banatului, dr. Georgije Letić și ridicată în anul 1935, în partea de nord-est a orașului Zrenjanin, pe locul vechii mănăstiri, Drenovac.

57. Biserica Reformată

Adresa: Zrenjanin, Narodne omladine 2/1

Localizare GPS: 45.37847246837284, 20.38908241293594

Adresa de internet: <http://www.zrenjaninheritage.com/kulturnadobra/spomenici-kulture/zrenjaninreformatska-crkva>

Descriere: Este o clădire religioasă recunoscută, situată aproape de centrul orașului, construită în 1891 în stil neogotic după planurile arhitectului Ferenc Zaborecki din Budapesta. Primul său proprietar a fost Biserica Reformată din Veliki Bečkerek.

58. Grădina lui Plank, bustul lui Jovan Jovanović Zmaj, Rotondă pentru eroii căzuți ai Armatei Roșii

Adresa: Zrenjanin, Zmaj Jovina 6

Localizare GPS: 45.37691020764981, 20.390002707765642

Adresa de internet: <http://visitzrenjanin.com/>

Descriere: Grădina lui Plank este cel mai vechi parc din Zrenjanin. A fost construit în 1834, când farmacistul orașului, Franja Plank, și-a deschis moșia cu o grădină și a dat-o cetățenilor spre folosință, adică pentru „disfățarea oamenilor”. În parc există un bust al lui Jovan Jovanović Zmaj, precum și un monument - o rotondă în memoria soldaților căzuți ai Armatei Roșii , care a fost ridicată în 1947.

59. Biserica Evanghelică Slovacă

Adresa: Zrenjanin, la colțul străzilor Cara Dušan și Čehoslovačka

Localizare GPS: 45.38430192924684, 20.390923900000004

Adresa de internet: <http://www.zrenjaninheritage.com/slovacka-evangelicka-crkva-i-parohijski-dom>

Descriere: Biserica Slovacă (Totska) s fost construită în 1837 și reprezintă un ansamblu arhitectural cu elemente baroc și clasiciste. Este o biserică cu o singură navă, cu tavan plat, în vest are un pronaos cu o galerie unde este se găsește orga și la est un altar semicircular.

60. Biserica Sfântului Arhanghel Mihail – Biserică Rusească

Adresa: Zrenjanin, Dr. Miroslava Tirša 4

Localizare GPS: 45.38130718535759, 20,38871

Adresa de internet: <http://visitzrenjanin.com/>

Descriere: Templul datează din 1922, când rușii au venit în Zrenjanin, după Revoluția din octombrie. Ei au cerut autorităților de atunci permisiunea de a construi un lăcaș de cult ceea ce le-a fost îndeplinit. Rușii au părăsit orașul Zrenjanin în anii patruzeci ai secolului trecut, dar biserica a rămas în proprietatea Bisericii Ortodoxe Ruse până în 1970. Din 1971, prin voința Bisericii Ortodoxe Ruse, biserica devine proprietatea Bisericii Ortodoxe Sârbe

61. Biserica Piaristă/ Gimnazială

Adresă: Zrenjanin, Colțul străzilor Gimnazijska și Skerličeva

Localizare GPS: 45.379647564245694, 20.391309497110466

Adresa de internet: <http://www.zrenjaninheritage.com/kulturnadobra/grad-zrenjanin/zgrada-gimnazije-ipijaristika-liceu-biserica>

Descriere: Monument cultural.

62. Traktor Bara

Adresa: Zrenjanin/împrejurimi, la marginea Rezervației Naturale Speciale Protejate „Stari Begej – Carska Bara”

Localizare GPS: 45.283273408455706, 20.4243028208469

Adresa de internet: <http://visitzrenjanin.com/>

Descriere: Loc dedicat pescuitului recreativ.

63. Plaja Peskara

Adresa: Zrenjanin, str. Jožefa Atile

Localizare GPS: 45.35060859477163, 20.38446816206156

Adresa de internet: <https://www.facebook.com/peskara.zrenjanin/>

Descriere: La cinci kilometri de centrul orașului Zrenjanin, ca urmare a exploatării de nisip, se află trei lacuri numite Peskara. Datorită apei naturale curate și a locației atractive, cetățenii le folosesc ani de-a rândul pentru înot și recreere, iar în anul 2007 a început organizarea zonei din jurul celui mai mare lac și folosirea acestuia drept plajă a orașului.

64. Zona de picnic Tisa

Adresă: Elemir, lângă podul de la Žabalj

Localizare GPS: 45.39138686968999, 20.207145846014818

Adresa de internet: <https://www.facebook.com/Izletiste-Tisa-712308272141173/>

Descriere: Pe lângă plajă și piscina pentru copii, zona de picnic dispune de zona de camping, terenuri de sport pentru baschet, volei și volei pe nisip, colț de joacă pentru copii, precum și câteva restaurante care sunt deschise în timpul sezonului estival.

65. Biserica Ortodoxă Sârbă Adormirea Maicii Domnului

Adresa: Zrenjanin, Svetosavska 13

Localizare GPS: 45.380308113562165, 20.395565254693295

Adresa de internet: <http://www.zrenjaninheritage.com/kulturnadobra/spomenici-kulture/crkva-uspenjabogorodice>

Descriere: Biserica Adormirea Maicii Domnului este una dintre puținele biserici conservate din Voivodina. Construită în stil baroc și datează din prima jumătate a secolului al XVIII-lea. Biserica a fost construită în anul 1746, în timpul domniei Mariei Tereza și este una dintre cele mai vechi clădiri sacre din Banat construite din material dur. Biserica a fost modificată și lărgită în 1783, dovadă fiind inscripția anului pe pervazul ușii de sud.

66. Grădina Oraşului

Adresa: Zrenjanin, Trg slobode, în spatele Primăriei

Localizare GPS: 45.38076525661211, 20.389161942329004

Adresa de internet: <https://visitzrenjanin.com/gradska-kuca-i-basta/>

Descriere: Grădina Oraşului este situată în spatele Primăriei. Este decorată cu peluze îngrijite, zone cu flori, o fântână arteziană, un castan sălbatic și un număr mare de opere de artă: sculpturile *O mică schiță pentru un cal*, *Compoziția*, *Băiatul și cerbul*, *Leul*, precum și pictura murală *Cetatea din Bečkerek*. Grădina Oraşului reprezintă loc de întâlnire liniștit și plin de verdeață din centrul oraşului.

TRASEE DE BICICLETA BANATUL DE NORD – SERVICII

Baza de servicii include mai multe categorii de activități de servicii care pot fi necesare cicloturistilor în timpul călătoriilor lor. Serviciile de cazare au fost identificate în toate localitățile majore și aproape în toate localitățile mai mici prin care trec traseele de biciclete.

Au fost identificate capacitățile de cazare de diferite tipuri și categorii, astfel încât fiecare cicloturist poate găsi cazare în concordanță cu propriile nevoi. La identificarea facilităților de cazare s-a avut grijă ca acestea să corespundă nevoilor specifice ale cicloturiștilor (mai ales, cazarea bicicletelor în timpul nopții, posibilitatea spălării rufelor etc.).

Restaurantele au fost alese astfel încât să corespundă nevoilor și cerințelor variate ale turiștilor (regim vegetarian, vegan, mâncare tradițională etc.). Pe lângă restaurante și unități de cazare sunt incluse și obiectele care se ocupă cu vânzarea licențelor de pescuit, a pieselor și service-ul de piese pentru biciclete, lucru extrem de important pentru cicloturiști. Pentru fiecare obiectiv este dată o adresă GPS pentru a facilita sosirea la acest obiectiv, iar majoritatea unităților dețin și o adresă de e-mail, precum și pagină web, care se găsesc, de asemenea, incluse în document. O bază a serviciilor este dată în atașament.